

Załącznik 5. Warunki i wymagania dotyczące używania urządzeń latających innych niż lotnie, paralotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

Rozdział 1

Zastosowanie

1.1. Przepisy załącznika stosuje się do urządzeń latających innych niż lotnie, paralotnie, motoparalotnie, motolotnie i spadochrony.

1.2. Na uzasadniony wniosek, w szczególności w przypadkach wykonywania lotów pokazowych lub rekordowych, Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego może zwolnić zainteresowany podmiot z obowiązku spełnienia niektórych wymagań przepisów załącznika, z zachowaniem wymogów bezpieczeństwa.

Rozdział 2

Określenia

2.1. Użyte w załączniku określenia oznaczają:

- 1)** organizator - osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która podjęła działania mające na celu zorganizowanie lotów urządzeń latających dla innych osób;
- 2)** podmiot nadzorujący - Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego albo podmiot upoważniony do wykonywania niektórych czynności nadzoru lub kontroli na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy;
- 3)** program specjalistyczny - program szkolenia specjalistycznego, o którym mowa w przepisach w sprawie świadectw kwalifikacji;
- 4)** uczeń-pilot - osobę odbywającą szkolenie praktyczne, nieposiadającą świadectwa kwalifikacji lub licencji pilota.

Rozdział 3

Zasady eksploatacji urządzeń latających

3.1. Zasady eksploatacji urządzeń latających określa niniejszy załącznik.

3.2. Podmiot wykonujący przewóz lotniczy lub świadczący usługi lotnicze przy wykorzystaniu urządzeń latających zgłasza podmiotowi nadzorującemu rozpoczęcie oraz zakończenie działalności oraz przedkłada informacje obejmujące:

- 1)** oznaczenie podmiotu - imię i nazwisko, nazwę lub firmę w przypadku przedsiębiorcy,
- 2)** adres korespondencyjny,
- 3)** numer identyfikacji podatkowej NIP,
- 4)** numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym albo w innym właściwym rejestrze, o ile przedsiębiorca taki numer posiada,
- 5)** rodzaj prowadzonej działalności,
- 6)** typ, model lub nazwę i znaki rozpoznawcze dotyczące użytkowanych urządzeń latających,
- 7)** obszar działalności,
- 8)** kopię ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywanej działalności

- wraz z deklaracją o obowiązku aktualizacji danych, o których mowa w ppkt 1-8.

3.3. Dla urządzeń latających o masie startowej powyżej 300 kg wykorzystywanych do wykonywania przewozu lotniczego lub świadczenia usług lotniczych wymagania zawarte w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 5 listopada 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa eksploatacji statków powietrznych stosuje się odpowiednio, z tym że zasady eksploatacji określa także instrukcja operacyjna określająca bezpieczny sposób prowadzenia działalności, zwana dalej „instrukcją”, z uwzględnieniem, że:

- 1)** instrukcję opracowuje podmiot, o którym mowa w pkt 3.2;
- 2)** podmiot nadzorujący nie zatwierdza instrukcji;
- 3)** na żądanie podmiotu nadzorującego podmiot, o którym mowa w pkt 3.2, przedstawia instrukcję do wglądu;
- 4)** instrukcja jest uzupełniana i zmieniana w sposób niezbędny do utrzymania jej stałej aktualności;
- 5)** zarządzanie ciągłą zdadnością do lotu, o której mowa w rozdziale 8 załącznika nr 2 do tego rozporządzenia, nie wymaga zatwierdzenia podmiotu nadzorującego;

6) nie jest wymagane opracowanie programu obsługi technicznej.

3.4. Osoba używająca urządzenia latającego:

1) używa urządzenia latającego zgodnie z opublikowanymi zaleceniami producenta, w szczególności przestrzega wynikających z nich ograniczeń;

2) stosuje się do zasad określonych przez organizatora;

3) używa do lotu urządzenia latającego w wymaganym stanie technicznym.

3.5. Do wykonywania lotów, w ramach których jest wykonywany przewóz lotniczy lub są świadczone usługi lotnicze, jest uprawniony pilot, który:

1) posiada ważne uprawnienie instruktorskie lub co najmniej 100 godzin nalotu jako pilot dowódca na urządzeniach latających tej podkategorii, na której będzie wykonywany przewóz lotniczy lub świadczona usługa lotnicza;

2) odbył przeszkolenie w podmiocie szkolącym zgodnie z programem specjalistycznym potwierdzone wpisem do osobistej dokumentacji praktyki lotniczej, jeżeli odbycie takiego szkolenia jest niezbędne dla uzyskania kwalifikacji i umiejętności ze względu na charakter świadczonych usług;

3) wykonał co najmniej cztery loty jako pilot dowódca na urządzeniu latającym tej podkategorii, na której będzie wykonywany przewóz lotniczy lub świadczona usługa lotnicza, w okresie ostatnich 90 dni.

Rozdział 4

Organizacja lotów

4.1. Organizator:

1) zapoznaje osoby biorące udział w lotach z zasadami ich organizacji;

2) wyznacza kierownika startu w czasie pokazów lotniczych, zawodów i innych imprez, w których są planowane loty co najmniej 3 urządzeń latających, jeżeli uzna to za uzasadnione.

4.1.1. Kierownikiem startu w czasie trwania lotów samodzielnych ucznia-pilota może zostać jedynie instruktor nadzorujący jego szkolenie.

4.2. Jeżeli loty urządzeń latających mają być wykonywane w miejscu zorganizowanych lotów innych statków powietrznych, organizator uzgadnia zasady wykonywania lotów z organizatorami innych lotów.

Rozdział 5

Wykonywanie lotów i postępowanie w sytuacjach niebezpiecznych

5.1. Lotów urządzeniami latającymi nie wykonuje się:

1) wcześniej niż 30 minut przed wschodem słońca i później niż 30 minut po zachodzie słońca;

2) z wyjątkiem przypadków, gdy jest to konieczne dla startu lub lądowania:

a) nad zabudową miast, osiedli i siedzib ludzkich lub nad zgromadzeniem osób na otwartym powietrzu na wysokości względnej mniejszej niż 300 m (1000 ft) nad najwyższą przeszkodą znajdującą się w promieniu 600 m od urządzenia latającego, z tym że nad obszarami miast o liczbie mieszkańców co najmniej 25000 - zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 119 ust. 4 pkt 1 ustawy,

b) w miejscach innych niż określone w lit. a, na wysokości względnej mniejszej niż 150 m (450 ft) nad lądem lub wodą w odległości mniejszej niż 300 m od zabudowań;

3) na wysokościach powyżej 3000 m (10000 ft), jeżeli urządzenie latające nie jest wyposażone w urządzenia do lotów na dużych wysokościach, o których mowa w rozdziałach 4 i 6 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 5 listopada 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa eksploatacji statków powietrznych.

5.1.1. Ograniczenia określone w pkt 5.1 ppkt 2 dotyczą także przypadku startu albo lądowania:

1) urządzeń latających kategorii niekwalifikowanej podkategorii UL-70 i UL-115;

2) urządzeń latających, które nie mają potwierdzonej zdatności do lotu co najmniej:

a) dopuszczeniem do wykonywania lotów,

b) pozwoleniem na wykonywanie lotów,

c) poświadczeniem zdatności do lotu - wydanym na czas nie krótszy niż 100 h lotu, oraz dodatkowo w przypadku lotów z prędkościami ponad 180 km/h - mają wylatane minimum 50 godzin od czasu uzyskania poświadczenia zdatności do lotów z tymi prędkościami bez zaobserwowania zjawisk niepożądanych, zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 5a do rozporządzenia, w szczególności w pkt 6.2.16.

5.1.2. Na wniosek, na podstawie odrębnego postępowania, przepisu pkt 5.1 ppkt 1 nie stosuje się do urządzeń latających wyposażonych w przyrządy i urządzenia wymagane do wykonywania lotów w nocy, o których mowa w rozdziałach 6 i 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 5 listopada 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa eksploatacji statków powietrznych, pilotowanych przez posiadacza świadectwa kwalifikacji lub licencji uprawniających do lotów nocnych.

5.2. Do wykonywania lotów urządzeń latających w przestrzeniach kontrolowanych jest wymagane wyposażenie ich w przyrządy i urządzenia, o których mowa w rozdziałach 6 i 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 5 listopada 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa eksploatacji statków powietrznych.

5.3. W czasie użytkowania urządzenia latającego jego pilot posiada przy sobie, jeżeli są wymagane:

- 1) dokument poświadczający posiadane kwalifikacje, uprawniający do pilotowania odpowiedniego urządzenia latającego;
- 2) książkę urządzenia latającego;
- 3) odpowiedniej klasy orzeczenie lotniczo-lekarskie;
- 4) świadectwo operatora urządzeń radiowych, jeżeli pilot prowadzi korespondencję z wykorzystaniem urządzenia radiowego;
- 5) kopię ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywanej działalności.

5.3.1. Przy lotach, w których starty i lądowania odbywają się w obrębie ustalonego miejsca, dokumenty określone w pkt 5.3 mogą znajdować się na ziemi w miejscu startu i lądowania.

5.4.1. Lot urządzeniem latającym może być podjęty, jeżeli:

- 1) pilot zapoznał się z opublikowanymi zaleceniami producenta;
- 2) warunki meteorologiczne pozwalają na wykonanie lotu;
- 3) miejsce startu i lądowania umożliwia bezpieczny start i lądowanie oraz przelot nad przeszkodami terenowymi na bezpiecznej wysokości;
- 4) pilot osobiście i bezpośrednio przed zajęciem miejsca w kabinie wykonał przegląd przedlotowy tego urządzenia;
- 5) miejsce i kierunek startu oraz lądowania, zaplanowana trasa lotu oraz warunki meteorologiczne zapewniają utrzymanie separacji, o których mowa w 5.1 ppkt 2, odpowiednich do posiadanego rodzaju potwierdzenia zdatności do lotu.

5.4.2. Loty więcej niż jednego urządzenia latającego z jednego miejsca startu mogą odbywać się w odstępach czasu nie mniejszych niż 30 sekund, z wyjątkiem lotów grupowych, lub zgodnie z porządkiem i sposobem ich wykonywania ustalonymi przez organizatora.

5.4.3. W przypadku holowania przez urządzenie latające innego statku powietrznego, oba statki powietrzne są wyposażone w środki łączności radiowej oraz urządzenia zwalniające linię holowniczą.

5.4.4. W przypadku holowania transparentu lub banera urządzenie latające wykonujące lot holujący posiada urządzenie zwalniające linię.

5.4.5. Do lotu zespołu holowniczego stosuje się przepisy rozdziału 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 5 listopada 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa eksploatacji statków powietrznych.

5.4.6. Sposób holowania przedmiotów innych niż określone w pkt 5.4.4 każdorazowo uzgadnia się z podmiotem nadzorującym.

5.5. Pilot urządzenia latającego zachowuje czujność w locie niezbędną do spostrzeżenia i uniknięcia kolizji z każdym obiektem latającym.

5.6. Przy zmianie warunków meteorologicznych lub innych w stopniu powodującym zagrożenie bezpieczeństwa lotów kontynuowanie lotów nadlotniskowych jest zabronione. W lotach trasowych VFR (Visual Flight Rules) po obniżeniu się warunków atmosferycznych poniżej VMC (Visual Meteorological Conditions) pilot powinien przerwać wykonywanie zadania i lądować zapobiegawczo, o ile wyposażenie statku powietrznego i kwalifikacje pilota uniemożliwiają kontynuowanie lotu.

5.7. W przypadku utraty orientacji geograficznej pilot urządzenia latającego:

- 1) sprawdza czas i pozostałą ilość paliwa;
- 2) wykonuje dalszy lot z prędkością ekonomiczną;

3) w miarę możliwości nawiązuje łączność ze służbą ruchu lotniczego i informuje o zaistniałej sytuacji oraz stosuje się do przekazanych przez nią informacji;

4) osiąga najwyższą dopuszczalną wysokość w rejonie przebywania, na jaką pozwalają warunki atmosferyczne, oraz stara się ustalić swoje położenie za pomocą obiektów naziemnych oraz wykorzystać wszystkie dostępne pomoce nawigacyjne - w przypadku braku łączności;

5) wykonuje lądowanie zapobiegawcze - w przypadku niewznowienia orientacji.

5.8. W przypadku utraty orientacji w pobliżu granicy państwowej należy przyjąć kurs oddalający od granicy państwa i starać się wznowić orientację.

5.9. W przypadku niebezpieczeństwa w locie postępuje się zgodnie z zaleceniami producenta urządzenia latającego oraz spadochronu, w tym spadochronowego systemu ratowniczego, jeżeli urządzenie latające taki spadochron posiada.

5.10. W przypadku znanych lub przypuszczalnych usterek urządzenia latającego pilot niezwłocznie po zakończeniu lotu zawiadamia o nich właściciela urządzenia latającego.

5.11. Loty pokazowe wykonuje się zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 123 ust. 1f ustawy.

Rozdział 6

Odpowiedzialność

6.1. Pilot oraz uczeń-pilot urządzenia latającego w locie samodzielnym podejmuje wszystkie decyzje związane z lotem i odpowiada za wszystkie następstwa z tego wynikłe.

6.2. W przypadku załogi wieloosobowej odpowiedzialność spoczywa na dowódcy urządzenia latającego.

6.3. Instruktor jest odpowiedzialny za zgodne z programem szkolenia przygotowanie i dopuszczenie ucznia-pilota do lotów samodzielnych.

Załącznik 5a. Warunki i wymagania dotyczące urządzeń latających i spadochronów ratowniczych w zakresie zdatności do lotu.

Rozdział 1

Zastosowanie

1.1. Przepisy załącznika stosuje się do statków powietrznych klasy:

1) urządzenia latające określonej w przepisach rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 7 sierpnia 2013 r. w sprawie klasyfikacji statków powietrznych, a także ich podzespołów i części;

2) spadochron ratowniczy określonej w przepisach rozporządzenia, o którym mowa w ppkt 1, w zakresie niezastrzeżonym dla Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA).

1.2. Na uzasadniony wniosek, w szczególności w przypadku wykonywania lotów pokazowych, rekordowych lub oceny zdatności do lotu, Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego, zwany dalej "Prezesem Urzędu", może zwolnić zainteresowany podmiot z obowiązku spełnienia niektórych wymagań załącznika, z zachowaniem wymogów bezpieczeństwa.

Rozdział 2

Określenia

2. Użyte w załączniku określenia oznaczają:

1) DDP - deklarację projektu i możliwości technicznych (Declaration of Design and Performance) - dokument wydany przez producenta, importera, mechanika, właściciela lub inny zainteresowany podmiot odpowiedzialny za potwierdzenie spełnienia wymagań technicznych przez typ kompletnego urządzenia latającego lub typ podzespołu;

2) deklaracja zgodności - deklarację producenta dotyczącą egzemplarza wyrobu potwierdzającą spełnienie wymagań przez typ wyrobu, będącą jednocześnie oświadczeniem wytwórcy, że dany egzemplarz urządzenia latającego lub jego podzespołu zostały wyprodukowane zgodnie z typem, dla którego wydano dokument definiujący wyrób i określający poziom spełnienia wymagań;

3) dopuszczenie do wykonywania lotów - dokument potwierdzający dopuszczenie danego egzemplarza urządzenia latającego, z wyjątkiem spadochronów, do użytkowania w powietrzu wraz z określeniem okresu jego ważności;

4) lot - wykonywanie lotu, w tym skoku spadochronowego i zrzutu;

- 5) motoparalotnia - paralotnię wyposażoną w napęd oraz podwozie, na której nie jest możliwy start pieszy;
- 6) napęd - mechaniczny zespół napędowy lotni lub paralotni;
- 7) organizator - osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która podjęła działania mające na celu zorganizowanie lotów dla innych osób;
- 8) parapan - motoparalotnię o masie startowej większej niż 300 kg;
- 9) pilot - osobę, która pilotuje urządzenie latające, a także osobę wykonującą skok ze spadochronem;
- 10) podmiot nadzorujący - Prezesa Urzędu albo podmiot upoważniony do wykonywania niektórych czynności nadzoru lub kontroli na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy;
- 11) podmiot szkolący - podmiot, o którym mowa w art. 95a ustawy;
- 12) podmiot wyspecjalizowany - osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która prowadzi albo prowadziła zorganizowaną działalność w zakresie lotnictwa lub techniki, badań eksploatacji wyrobów, obsługi lub oceny zdatności do lotu statków powietrznych, oceny bezpieczeństwa eksploatacji urządzeń, także spoza obszaru lotnictwa, w szczególności uczelnie i organizacje techniczne, instytuty badawcze i naukowe, stowarzyszenia prowadzące działalność w zakresie lotnictwa cywilnego, certyfikowane lub zatwierdzone organizacje obsługowe, laboratoria i ośrodki badań wyrobów, osoby i podmioty mające doświadczenie i praktykę w ocenie spełnienia wymagań, badaniach wytrzymałości, normalizacji lub certyfikacji - po zgłoszeniu podmiotowi nadzorującemu aktualnego zakresu działalności w zakresie urządzeń latających;
- 13) producent - osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która projektuje i wytwarza urządzenie latające, jego podzespoły lub części albo dla której te wyroby zaprojektowano lub wytworzono w celu wprowadzenia ich do obrotu lub oddania do użytku, w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz.U. z 2019 r. poz. 155), pod własną nazwą lub znakiem, na potrzeby własne lub innych użytkowników, a także podmiot przedstawiający do oceny zdatności do lotu urządzenie latające nowe albo używane, którego podzespoły lub części mają nieznaną pochodzenie lub dla których nie zachowały się dokumenty oceny zdatności do lotu;
- 14) urządzenie niekwalifikowane - urządzenie latające niebędące lotnią, paralotnią, motoparalotnią albo spadochronem osobowym, dla którego nie wydano żadnego krajowego lub zagranicznego certyfikatu, świadectwa lub innego dokumentu dopuszczającego egzemplarz lub typ do lotu, lub dokumentu potwierdzającego spełnienie wymagań dla danej klasy, kategorii lub podkategorii, w tym deklaracji wyrobu, z wyjątkiem nieobowiązkowej deklaracji wyrobu do odpowiedniej podkategorii UL-P25, UL-70 lub UL-115 wystawionej przez producenta urządzenia, używane bez dokumentów zdatności do lotu:
 - a) wyłącznie w celach sportowych lub rekreacyjnych, jako jednoosobowe urządzenie latające:
 - z napędem o masie własnej do 115 kg, jeżeli:
 - pojemność zbiorników paliwa nie przekracza 20 l,
 - nie jest w stanie na pełnej mocy w locie poziomym przekroczyć prędkości 102 km/h (prędkości cechowanej - CAS),
 - obciążenie powierzchni nośnej pustego urządzenia latającego, bez pilota i paliwa, nie przekracza 10 kg/m²,
 - masa startowa nie przekracza 200 kg,
 - bez napędu o masie własnej do 70 kg,
 - b) jako spadochron towarowy o masie startowej do 25 kg;
- 15) wyrób - urządzenie latające, a także jego podzespoły i części, oraz spadochron;
- 16) zdatność do lotu - zdatność do lotu urządzeń latających, zdatność spadochronów do skoków w przypadku spadochronów osobowych oraz zdatność do użycia w przypadku spadochronów towarowych i spadochronowych systemów ratowniczych.

Rozdział 3

Warunki i wymagania techniczne

3.1. Wymagania techniczne wyrobu określa projektant, producent, właściciel projektu typu oraz podmiot oceniający wyroby lub ich projekty typu.

3.2. Wymagania techniczne wyrobu podmioty wskazane w pkt 3.1 udostępniają podmiotom je stosującym.

3.3. Jeżeli dla danego rodzaju wyrobu właściwy nadzór lotniczy, podmiot nadzorujący lub wyspecjalizowane w tym zakresie organizacje techniczne opublikowały jednolite wymagania techniczne, specyfikacje certyfikacyjne lub normy lub inne właściwe dla wytwarzanych wyrobów normy, podmiot, o którym mowa w pkt 3.1, wskazuje je lub publikuje w dokumentacji dostarczanej użytkownikowi z wyrobem, z zastrzeżeniem pkt 4.1 ppkt 9 i pkt 4.1.1 w zakresie konstrukcji amatorskich i budowanych w pojedynczych egzemplarzach.

3.4. Podmiot wykonujący działalność w zakresie projektowania, produkcji, obsługi technicznej lub oceny zdatności do lotu w zakresie urządzeń latających uwzględnia w prowadzonej przez siebie działalności:

1) wymagania techniczne, o których mowa w pkt 3.5;

2) opublikowane wytyczne, opracowane przez podmiot nadzorujący w oparciu o najnowszą wiedzę związaną z eksploatacją urządzeń latających oraz w oparciu o wyniki analiz zdarzeń lotniczych.

3.5. Wymagania techniczne obejmują co najmniej zagadnienia dotyczące:

1) obciążeń i wytrzymałości;

2) niezawodności;

3) przeznaczenia;

4) zachowań i właściwości lotnych;

5) warunków i ograniczeń eksploatacji;

6) ograniczenia występowania zachowań niepożądanych lub informacji o możliwości takich zachowań;

7) kompletności sprawdzenia wyrobu obejmującego cały zakres eksploatacji określony przez producenta wyrobu;

8) identyfikacji i oznaczeń wyrobu zgodnego z wymaganiami;

9) informacji dla użytkownika;

10) ostrzeżeń i informacji umieszczanych na wyrobie, w szczególności konstrukcji amatorskich, eksperymentalnych i prototypowych oraz urządzeń niekwalifikowanych;

11) danych obsługowych.

3.5.1. W przypadku projektu i wyrobu przeznaczonego do produkcji seryjnej wymagania techniczne obejmują dodatkowo co najmniej zagadnienia dotyczące:

1) technologii wykonania wyrobu zgodnie z projektem;

2) żywotności wyrobu;

3) zawartości podręcznika użytkownika;

4) zasad zapewnienia ciągłej zdatności.

3.5.2. W przypadku produkcji w pojedynczym egzemplarzu wymagania techniczne powinny uwzględniać ograniczone możliwości wykazania spełnienia niektórych wymagań dla urządzenia latającego budowanego w pojedynczym egzemplarzu, zastępując je w koniecznych przypadkach ograniczeniami eksploatacyjnymi.

Rozdział 4

Produkcja urządzeń latających

4.1. Produkcja urządzeń latających może być prowadzona, jeżeli producent:

1) posiada prawa do korzystania z projektu, w szczególności posiada możliwość wprowadzania zmian w projekcie lub wnioskowania o takie zmiany;

2) przyjął właściwe dla urządzenia latającego wymagania techniczne;

3) dokumentuje spełnienie wymagań technicznych przez wyprodukowane i przekazane do eksploatacji urządzenia latające lub dostarczone odrębnie podzespół lub część;

4) oznacza kompletne urządzenie latające oraz jego podzespół tabliczką znamionową;

5) dostarcza użytkownikom urządzenia latające oraz ich podzespoły lub części z:

a) deklaracją zgodności, świadectwem technicznym lub innym dokumentem informującym o spełnieniu wymagań technicznych przez egzemplarz urządzenia latającego lub dostarczone odrębnie podzespół lub część,

b) podręcznikiem użytkownika albo z instrukcją użytkownika w locie i instrukcją obsługi technicznej urządzenia latającego lub dostarczonego odrębnie podzespołu;

6) zapewnia, w okresie prowadzenia działalności, gromadzenie danych o awariach, wadach lub

nieprawidłowym działaniu produkowanych urządzeń latających;

7) zapewnia publikację informacji o wszelkich zmianach w warunkach używania urządzenia latającego i przekazuje informacje w tym zakresie do podmiotu zatwierdzającego, o którym mowa w pkt 8.1, w przypadku zatwierdzenia wyrobu;

8) posiada procedury lub system zapewnienia jakości, w szczególności dotyczące:

a) produkcji, w tym zapewnienia spełnienia przez wyrób wymagań technicznych oraz zgodności z typem lub projektem,

b) organizacji lotów związanych z projektem

- jeżeli w produkcji uczestniczy co najmniej 6 osób;

9) zapewnia dla urządzenia latającego lub jego podzespołów produkowanego w pojedynczym egzemplarzu, w przypadku braku instrukcji, skróconą informację o ograniczeniach i przeznaczeniu tego urządzenia lub jego podzespołu, zapewniającą bezpieczną eksploatację zgodnie z przyjętymi wymaganiami technicznymi;

10) na urządzeniu latającym, z wyjątkiem paralotni o starcie pieszym i spadochronów, umieszcza w widocznych miejscach tabliczki ostrzegawcze informujące o zagrożeniach:

"Ten statek powietrzny jest urządzeniem latającym kategorii ... * podkategorii ... ** niespełniającym standardów zdatności do lotu w znaczeniu Załącznika 8 do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym."

* Wpisać odpowiednio, np.: eksperymentalnej/amatorskiej/kwalifikowanej/niekwalifikowanej.

** Wpisać odpowiednio, np.: UL-A, UL-G, UL-70, UL-115.

4.1.1. W przypadku konstrukcji amatorskich zbudowanych, w tym także udostępnionych nieodpłatnie innym amatorom lub stowarzyszeniom amatorów i użytkowanych przez nich na własne potrzeby, zamiast spełnienia warunków, o których mowa w pkt 4.1 ppkt 5-9, podstawowe ograniczenia oraz informacje eksploatacyjne określone przez producenta zapewniające bezpieczną eksploatację zgodnie z wymaganiami technicznymi, co najmniej w zakresie:

1) rodzaju paliwa, jeżeli ma zastosowanie,

2) dopuszczalnej prędkości,

3) dopuszczalnego obciążenia

- umieszcza się na tabliczkach i ostrzeżeniach naniesionych na urządzeniu latającym.

4.1.2. Na urządzeniu latającym kategorii niekwalifikowanej umieszcza się dodatkowo w widocznych miejscach oznaczenia podkategorii UL-70, UL-115 lub UL-P25.

Rozdział 5

Naprawa i obsługa techniczna

5.1. Naprawa i obsługa techniczna wyrobów może być prowadzona przez:

1) właściciela zatwierdzenia projektu typu wyrobu w pełnym zakresie;

2) producenta i jego upoważniony personel w pełnym zakresie;

3) podmioty i osoby upoważnione lub przeszkolone przez producenta lub jego przedstawiciela zgodnie z zakresem upoważnienia lub przeszkolenia;

4) podmioty wyspecjalizowane w naprawie lub obsłudze technicznej danych urządzeń latających w zakresie niezastrzeżonym przez producenta lub właściciela zatwierdzenia projektu typu wyrobu tylko dla podmiotów przez nich upoważnionych;

5) użytkownika albo zleceniobiorcę użytkownika w zakresie czynności niezastrzeżonych przez producenta wyłącznie dla wykwalifikowanych osób lub określonych podmiotów;

6) mechanika w pełnym zakresie dla statków powietrznych określonych w świadectwie kwalifikacji lub licencji zgodnie z wpisem dotyczącym obsługi tych statków jako całości lub ich części, w zakresie posiadanych uprawnień, także gdy kwalifikacje lub uprawnienia dotyczą statków powietrznych o większej masie;

7) mechanika z uprawnieniami dotyczącymi innych statków powietrznych w zakresie, w którym odbył szkolenia dotyczące urządzeń latających.

5.1.1. Podmioty wskazane w pkt 5.1:

1) posiadają aktualne dane obsługowe, jeżeli zostały opublikowane, a w przypadku napraw posiadają niezbędne dane projektu;

- 2) posiadają znajomość wymagań technicznych właściwych dla podkategorii urządzenia latającego;
- 3) wykonują naprawę i obsługę techniczną wyrobów zgodnie z opublikowanymi zaleceniami producenta.

5.1.2. W przypadku pojedynczego egzemplarza, gdy nie istnieje możliwość przeszkolenia użytkownika w obsłudze urządzenia latającego przez producenta lub upoważniony przez niego podmiot, za wystarczające można uznać samopreszkolenie użytkownika lub przeszkolenie w podmiocie zatwierdzającym, o którym mowa w pkt 8.1.

5.2. Podmioty lub osoby, wykonujące naprawę lub obsługę techniczną urządzeń latających w zakresie wymagającym poświadczenia tej naprawy lub obsługi w dokumentach urządzenia latającego, są obowiązane do:

- 1) prowadzenia i przechowywania przez okres 3 lat ewidencji wykonanych czynności naprawy lub obsługi technicznej;
- 2) używania do poświadczeń pieczęci, która zawiera co najmniej imię i nazwisko osoby poświadczającej oraz nazwę i adres podmiotu, w ramach którego czynności naprawy lub obsługi technicznej są wykonywane.

5.3. Podmioty lub osoby, wykonujące naprawę lub obsługę techniczną urządzenia latającego, w przypadku zaprzestania działalności, przechowują dokumentację, o której mowa w pkt 5.2 ppkt 1, przez okres 3 lat od dnia dokonania ostatniego wpisu w dokumentach urządzenia latającego.

5.4. Podmiot wyspecjalizowany w naprawie lub obsłudze technicznej urządzeń latających, o którym mowa w pkt 5.1 ppkt 4, zgłasza podmiotowi nadzorującemu aktualny zakres działalności w zakresie urządzeń latających oraz posiada:

- 1) wymagania techniczne mające zastosowanie w podkategorii urządzeń latających;
- 2) procedury opisujące sposoby przeprowadzania naprawy lub obsługi technicznej urządzeń latających oraz organizację podmiotu;
- 3) określone wymagania wobec personelu;
- 4) wzory ewidencji, o której mowa w pkt 5.2 ppkt 1, i pieczęci;
- 5) wzory dokumentów do bieżącej eksploatacji urządzenia latającego i poświadczenia naprawy lub obsługi technicznej.

Rozdział 6

Zdatność do lotu

Oddział 1

Urządzenia niekwalifikowane

6.1.1. Za odpowiedni do lotu stan techniczny urządzenia niekwalifikowanego jest odpowiedzialna osoba używająca tego urządzenia.

6.1.2. Potwierdzeniem właściwego stanu technicznego urządzenia niekwalifikowanego jest zajęcie w nim miejsca lub przygotowanie w celu wykonania lotu. Potwierdzenie nie wymaga kontroli ze strony organizatora. Organizator może ograniczyć możliwość wykonywania lotu urządzenia niekwalifikowanego podczas lotów przez niego organizowanych.

6.1.3. Wydanie dla urządzenia niekwalifikowanego pozwolenia na wykonywanie lotów, dopuszczenia do wykonywania lotów, poświadczenia zdatności do lotu, oznaczenia zdatności lub innego dokumentu powoduje zakwalifikowanie go do odpowiedniej kategorii i podkategorii urządzeń latających zgodnie z wydanym dokumentem zdatności oraz podleganie mającym do nich zastosowanie przepisom.

6.1.4. Osoba używająca urządzenia niekwalifikowanego na żądanie podmiotu nadzorującego umożliwia kontrolę urządzenia w celu ustalenia zastosowania przepisów pkt 6.1.1-6.1.3.

Oddział 2

Poświadczenie zdatności do lotu

6.2.1. Niżej wymieniony wyrobów używa się wyposażonych w instrukcję użytkowania w locie i pod warunkiem uzyskania co najmniej poświadczenia zdatności do lotu:

- 1) urządzenia latające o masie startowej do 300 kg używane i udostępniane:
 - a) odpłatnie albo w ramach działalności gospodarczej,
 - b) w podmiotach szkolących do wykonywania lotów przez osoby nieposiadające świadectwa kwalifikacji, licencji pilota lub wydanych w innym państwie uprawnień do wykonywania lotów danym urządzeniem latającym,

- c) do lotów z pasażerem,
- d) do lotów na potrzeby oceny zdatości;
- 2) urządzenia latające o masie startowej powyżej 300 kg, z zastrzeżeniem pkt 6.3;
- 3) spadochrony ratownicze;
- 4) spadochrony towarowe.

6.2.2. Dla urządzeń latających o masie startowej do 300 kg, używanych w sposób inny niż określony w pkt 6.2.1 ppkt 1, dokumenty poświadczające zdatość do lotu nie są wymagane, a za ich stan techniczny jest odpowiedzialna osoba używająca tego urządzenia.

6.2.3. Dla urządzeń latających, o których mowa w pkt 6.2.1 i 6.2.2, może zostać wystawione poświadczenie zdatości do lotu, pozwolenie na wykonywanie lotów lub dopuszczenie do wykonywania lotów, po spełnieniu odpowiednich wymagań określonych dla tych dokumentów.

6.2.4. Poświadczenie zdatości do lotu wystawia się na podstawie pozytywnego wyniku oceny zdatości.

6.2.5. Ocena zdatości obejmuje sprawdzenie spełnienia przez wyrób wymagań technicznych, w szczególności:

- 1) ocenę dokumentacji;
- 2) ocenę stanu technicznego;
- 3) próby funkcjonalne.

6.2.6. Przy produkcji seryjnej poświadczenie zdatości do lotu może być wydane dla urządzeń latających dostarczonych z deklaracją zgodności, świadectwem technicznym lub innym dokumentem informującym o spełnieniu wymagań technicznych przez egzemplarz urządzenia latającego lub dostarczone odrębnie podzespoły lub część, jeżeli jest spełniony co najmniej jeden z poniższych warunków:

- 1) typ urządzenia latającego jest na liście typów zatwierdzonych lub liście typów zakwalifikowanych;
- 2) wydano certyfikat lub inny dokument pozwalający producentowi na oznaczanie wyrobu znakiem zgodności z normą mającą zastosowanie lub specyfikacją certyfikacyjną, TSO, JTSO, ETSO, PN, EN lub inną właściwą dla wytwarzanego urządzenia latającego lub jego podzespołu;
- 3) Prezes Urzędu lub podmiot oceniający wyrób lub jego projekt typu wydali świadectwo spełnienia wymagań technicznych, zatwierdzenie lub inny dokument uznania zdatości dla typu urządzenia latającego lub podzespołu;
- 4) upoważniona instytucja lub właściwy organ innego państwa wydali dokument dopuszczający ten typ urządzenia latającego do użytku, certyfikat typu lub inny dokument dopuszczający ten typ do użytkowania, a w przypadku motolotni -metrykę z wpisem dopuszczającym do eksploatacji przed dniem 2 lipca 2005 r.;
- 5) z deklaracji zgodności, instrukcji lub innych dokumentów wynika, że urządzenie latające spełnia warunki nie mniejsze niż określają to mające zastosowanie wskazane wymagania techniczne lub normy;
- 6) zostały wyprodukowane przez zatwierzonego producenta lub podmiot zaakceptowany jako producent urządzeń latających w państwie producenta lub innym państwie i przeszły próby naziemne i w powietrzu;
- 7) urządzenie latające zostało wyprodukowane pod właściwym nadzorem państwa producenta lub innego państwa lub spełnia wymogi techniczne obowiązujące w innym państwie;
- 8) producent zaświadczy, że ten typ i model lub egzemplarz urządzenia latającego:
 - a) przeszedł próby naziemne i w powietrzu,
 - b) zgodnie ze wskazanymi wymaganiami technicznymi jest użytkowany co najmniej od roku,
 - c) system kontroli jakości producenta zapewnia powtarzalność produkcji,
 - d) nie występują przeciwwskazania do jego użycia;
- 9) w ramach oceny zdatości przeprowadzono niezbędne próby zgodnie ze wskazanymi wymaganiami technicznymi.

6.2.7. Następujące podzespoły i wyposażenie produkowanych seryjnie spadochronów osobowych, aby mogły być użyte do kompletacji zestawu spadochronowego lub mogła być potwierdzona zdatość do lotu na podstawie oceny zdatości, muszą być certyfikowane albo spełniać wymagania określone w pkt 6.2.6:

- 1) czasza zapasowa;
- 2) pokrowiec spadochronu zapasowego;

- 3) uprząż;
- 4) system uprząż-pokrowiec spadochronu zapasowego;
- 5) podwójna uprząż spadochronu zapasowego;
- 6) czasza główna spadochronu dwuosobowego;
- 7) kompletny spadochron ratowniczy lub jego podzespoły;
- 8) inne określone przez podmiot nadzorujący.

6.2.8. Dla niecertyfikowanego spadochronu głównego lub czaszy głównej wydaje się poświadczenie zdatności do lotu na podstawie oceny zdatności, jeżeli spełniają wymagania określone w pkt 6.2.6.

6.2.9. Poświadczenie zdatności do lotu dla wyrobu wyprodukowanego seryjnie może być wystawione na okres wynikający z oceny zdatności oraz z zaleceń producenta, jednak nie dłuższy niż 24 miesiące.

6.2.10. W przypadku uprząży okres ważności poświadczenia zdatności do lotu nie może być dłuższy niż 10 lat, jeżeli producent nie określa inaczej.

6.2.11. Urządzenie latające zbudowane w pojedynczym egzemplarzu oraz używane lub udostępniane:

- 1) odpłatnie albo w ramach działalności gospodarczej,
- 2) w podmiotach szkolących do wykonywania lotów przez osoby nieposiadające świadectwa kwalifikacji, licencji pilota lub wydanych w innym państwie uprawnień do wykonywania lotów danym urządzeniem latającym,
- 3) do lotów z pasażerem

- może wykonywać lot w przypadku uzyskania poświadczenia zdatności do lotu na czas nie krótszy niż 100 godzin lotu, z wyjątkiem spadochronu spełniającego wymagania określone w pkt 6.2.6.

6.2.11.1. W przypadku lotów urządzeń latających, o których mowa w pkt 6.2.11, z prędkościami ponad 180 km/h, należy uprzednio uzyskać nalot minimum 50 godzin, od czasu uzyskania poświadczenia zdatności do lotu z tymi prędkościami bez zaobserwowania zjawisk niepożądanych, chyba że urządzenie latające posiada pozwolenie na wykonywanie lotów albo dopuszczenie do wykonywania lotów.

6.2.12. Poświadczenie zdatności do lotu dla urządzenia latającego zbudowanego w pojedynczym egzemplarzu wystawia się nie dłużej niż na rok oraz kolejno na:

- 1) 10 godzin lotu;
- 2) 20 godzin lotu;
- 3) 20 godzin lotu;
- 4) 50 godzin lotu;
- 5) co 100 godzin lotu;
- 6) na każdy skok lub zrzut - w przypadku spadochronów.

6.2.13. Poświadczenie zdatności do lotu dla lotów urządzenia latającego z prędkościami powyżej 180 km/h, z wyjątkiem spadochronu spełniającego wymagania określone w pkt 6.2.6, wydaje się nie wcześniej niż przed uzyskaniem nalotu 50 godzin bez wystąpienia:

- 1) zdarzeń lotniczych związanych z wadami projektu, wadami wykonania wyrobu lub niewłaściwymi zapisami instrukcji;
- 2) zapisów z eksploatacji o spostrzeżeniach lub zachowaniach urządzenia latającego nieakceptowalnych przez załogę, obsługujących lub podmioty oceniające zdatność do lotu.

6.2.14. Poświadczenie zdatności do lotu dla lotów z prędkościami powyżej 180 km/h wystawia się nie dłużej niż na rok oraz kolejno na:

- 1) 10 godzin lotu;
- 2) 20 godzin lotu;
- 3) 20 godzin lotu;
- 4) 50 godzin lotu;
- 5) co 100 godzin lotu.

6.2.15. W okresie do wylatania 100 godzin oraz 50 godzin od czasu uzyskania poświadczenia zdatności do lotu na loty z prędkościami powyżej 180 km/h obowiązują szczegółowe zapisy z eksploatacji, w tym przebiegu lotu, oraz zaobserwowanych zjawisk nietypowych i wyników szczegółowych przeglądów przed lotem i po locie.

6.2.16. Brak szczegółowych zapisów dotyczących eksploatacji lub wystąpienie zdarzeń lotniczych związanych

z wadami projektu, wadami wykonania wyrobu lub niewłaściwymi zapisami instrukcji, lub wystąpienie zapisów z eksploatacji o spostrzeżeniach lub zachowaniach urządzenia latającego nieakceptowalnych przez załogę, obsługujących lub podmioty oceniające zdatność do lotu powoduje konieczność wprowadzenia działań korygujących, w tym poprawienia konfiguracji urządzenia latającego, a następnie ponownego zastosowania wymagań określonych w pkt 6.2.12 i 6.2.14.

6.2.17. W celu wystawienia poświadczenia zdatności do lotu dla urządzenia latającego zbudowanego w pojedynczym egzemplarzu wymagane jest potwierdzenie spełnienia wymagań technicznych urządzenia latającego oraz przedstawienie zaświadczenia:

- 1) z prób naziemnych;
- 2) z próby wytrzymałości struktury, w tym głównych elementów nośnych, co najmniej w zakresie maksymalnego obciążenia operacyjnego;
- 3) o spełnieniu wymagań technicznych związanych z lotem z prędkością powyżej 180 km/h - w przypadku lotów z prędkością powyżej 180 km/h.

6.2.17.1. W przypadku gdy przedstawienie zaświadczeń, o których mowa w pkt 6.2.17 ppkt 1 i 2, nie jest możliwe, należy wykonać próby, o których mowa w tych przepisach.

6.2.17.2. Dla wystawienia poświadczenia zdatności do lotu dla spadochronu zbudowanego w pojedynczym egzemplarzu wymagane jest przedstawienie dokumentów potwierdzających spełnienie wymagań, o których mowa w pkt 6.2.6.

6.2.18. Do czasu:

1) bezawaryjnego wylatania 100 godzin oraz 50 godzin od czasu uzyskania poświadczenia zdatności do lotu na loty z prędkościami powyżej 180 km/h, w ramach oceny potwierdzającej spełnienie wymagań, o których mowa w pkt 6.2.15 i 6.2.16,

2) wydania poświadczenia zdatności do lotu na okres nie krótszy niż 100 godzin lotu - nie wykonuje się lotów, o których mowa w pkt 6.2.11 i 6.2.11.1, natomiast tabliczka znamionowa lub dodatkowe oznaczenie urządzenia latającego zawierają informację: „Konstrukcja nieprzeznaczona do lotów z pasażerem i lotów w podmiotach szkolących”.

6.2.19. Brak tabliczki znamionowej kwalifikuje urządzenie latające jako nieprzeznaczone do lotów z pasażerem oraz lotów w podmiotach szkolących.

6.2.20. Poświadczenie zdatności do lotu może być wystawione na okres wynikający z oceny zdatności oraz z zaleceń producenta. Po 100 godzinach bezawaryjnego lotu okres ten może wynosić do 24 miesięcy.

6.2.21. Po upływie terminu ważności poświadczenia zdatności do lotu są konieczne ponowna ocena zdatności oraz uzyskanie poświadczenia zdatności do lotu na kolejny okres.

6.2.22. Dla urządzenia latającego zbudowanego w pojedynczym egzemplarzu, z wyjątkiem spadochronów, które nie wykonało nalotu, o którym mowa w pkt 6.2.18, w przypadku przerwy w okresie ważności poświadczenia zdatności do lotu trwającej ponad rok, ponowne poświadczenie zdatności do lotu wystawia się nie dłużej niż na rok oraz kolejno na:

- 1) 10 godzin lotu;
- 2) 20 godzin lotu;
- 3) 20 godzin lotu;
- 4) 50 godzin lotu;
- 5) co 100 godzin lotu.

6.2.23. Dla urządzenia latającego zbudowanego w pojedynczym egzemplarzu, z wyjątkiem spadochronów, które wykonało nalot, o którym mowa w pkt 6.2.18, w przypadku przerwy w okresie ważności poświadczenia zdatności do lotu trwającej ponad 3 lata, ponowne poświadczenie zdatności do lotu wystawia się nie dłużej niż na rok oraz kolejno na:

- 1) 10 godzin lotu;
- 2) 20 godzin lotu;
- 3) 20 godzin lotu;
- 4) 50 godzin lotu;

5) co 100 godzin lotu.

Oddział 3

Dopuszczenie do wykonywania lotów i pozwolenie na wykonywanie lotów

6.3. Urządzenia latające o masie startowej powyżej 300 kg używane lub udostępniane:

1) odpłatnie albo w ramach działalności gospodarczej,

2) w podmiotach szkolących do wykonywania lotów przez osobę nieposiadającą świadectwa kwalifikacji, licencji lub odpowiednich uprawnień wydanych w innym państwie uprawniających do wykonywania lotów bez nadzoru instruktora na danej podkategorii urządzenia latającego,

3) w lotach wieloosobowych

- użytkuje się wyposażone w instrukcję użytkowania w locie i pod warunkiem uzyskania dopuszczenia do wykonywania lotów albo pozwolenia na wykonywanie lotów.

6.3.1. Pozwolenie na wykonywanie lotów może być wydane dla urządzenia latającego w kategorii kwalifikowanej, repliki, historycznej lub eksperymentalnej, zgodnie z typem, który jest na liście typów zatwierdzonych, po potwierdzeniu zgodności z typem, zgodnie z zasadami ustalonymi dla określania zdolności do lotu tych urządzeń latających przez producenta lub właściciela zatwierdzenia projektu typu.

6.3.2. Dopuszczenie do wykonywania lotów może być wydane w każdej kategorii dla egzemplarza:

1) urządzenia latającego, którego typ jest na liście typów zatwierdzonych, po potwierdzeniu jego zdolności do lotu zgodnie z danymi producenta;

2) urządzenia latającego, którego typu nie ma na liście typów zatwierdzonych, po potwierdzeniu jego zdolności do lotu zgodnie z wymaganiami technicznymi, jednak wymaga się dla ocenianej konfiguracji:

a) co najmniej jednego roku eksploatacji egzemplarza,

b) udokumentowania co najmniej 100 godzin lotu,

c) ostatecznej wersji instrukcji z danymi potwierdzonymi w dotychczasowej eksploatacji,

d) braku w okresie ostatnich 100 godzin lotu oraz 12 miesięcy:

- zdarzeń lotniczych związanych z wadami projektu lub wadami wykonania wyrobu oraz niewłaściwymi zapisami instrukcji,

- zapisów z eksploatacji o spostrzeżeniach lub zachowaniach urządzenia latającego nieakceptowalnych przez załogę, obsługujących lub podmioty oceniające zdolność do lotu,

e) zaświadczenia z próby wytrzymałości struktury, w tym głównych elementów nośnych, co najmniej w zakresie maksymalnego obciążenia operacyjnego,

f) zaświadczenia o spełnieniu wymagań technicznych związanych z lotem z prędkościami powyżej 180 km/h - w przypadku prędkości powyżej 180 km/h.

Oddział 4

Szczególne sytuacje potwierdzenia zdolności do lotu

6.4.1. Dla urządzeń latających, o których mowa w pkt 6.2.2, potwierdzeniem posiadania zdolności do lotu jest zajęcie miejsca w urządzeniu latającym w celu wykonania lotu lub ubranie się skoczka w komplet spadochronowy w celu wykonania skoku. Poświadczenie nie wymaga kontroli ze strony organizatora.

6.4.2. W przypadku wymaganego poświadczania zdolności do lotu spadochronów, poświadczenie ułożenia spadochronu jest jednocześnie poświadczaniem zdolności do lotu spadochronu.

6.4.3. W przypadku gdy producent nie określa maksymalnych terminów przechowywania spadochronu w stanie ułożenia, okres ten nie może przekraczać 180 dni, a w odniesieniu do spadochronów ratowniczych i spadochronowych systemów ratowniczych - 120 dni.

6.4.4. W przypadku odpłatnego udostępniania przez podmiot ułożonych spadochronów osobowych oraz organizowania skoków w podmiotach szkolących, jest wymagane prowadzenie dokumentacji, z której jednoznacznie wynika ułożenie czaszy głównej do skoku przez uprawnione osoby.

6.4.5. Poświadczenie zdolności do lotu spadochronu zapasowego i ratowniczego oraz spadochronowych systemów ratowniczych, z wyłączeniem spadochronów, dla których nie jest wymagane poświadczenie zdolności do lotu, następuje przez wpisy do karty sprzętu spadochronowego oraz zaplombowanie. Plomba zawiera oznaczenie terminu ważności ułożenia i identyfikator układającego.

6.4.6. Spadochronowe systemy ratownicze, zamontowane na urządzeniu latającym podlegającym obowiązkowi wpisu do ewidencji statków powietrznych oraz na statku powietrznym podlegającym obowiązkowi wpisu do rejestru cywilnych statków powietrznych, podlegają ocenie w procesie wydania poświadczenia zdatności do lotu, dopuszczenia do wykonywania lotów, pozwolenia na wykonywanie lotów lub świadectwa zdatności do lotu statku powietrznego i nie jest wymagane wystawianie odrębnego poświadczenia zdatności do lotu. Poświadczenie obsługi spadochronów i poświadczenie zdatności jest wpisywane w książce płatowca lub zgodnie z odrębnymi przepisami dotyczącymi tych statków powietrznych, na druku poświadczenia obsługi.

6.4.7. W przypadku lotni, parolotni i motoparalotni zamiast potwierdzenia zdatności w formie poświadczenia zdatności do lotu mogą być także wystawione odrębnie dla skrzydła, uprząży lub wózka oznaczenia zdatności umieszczone na tych podzespołach przez ich producentów lub podmiot oceniający wyrób lub jego projekt typu zgodnie z przyjętymi wymaganiami technicznymi.

6.4.8. Nie wymaga się wystawienia odrębnego poświadczenia zdatności do lotu uprząży oznaczonych przez producenta znakiem zgodności z mającą zastosowanie normą europejską, krajową lub wymaganiami technicznymi, jednak oceny stanu technicznego każdorazowo przed startem dokonuje pilot, a w przypadku lotów w podmiotach szkolących wykonywanych przez osoby nieposiadające świadectwa kwalifikacji, licencji pilota lub wydanych w innym kraju uprawnień do wykonywania lotów danym urządzeniem latającym - instruktor.

6.4.9. Nie wymaga się wystawienia odrębnego krajowego poświadczenia zdatności do lotu w przypadku, gdy dopuszczenie do wykonywania lotów lub oznaczenie poszczególnych podzespołów urządzenia latającego, będące jednocześnie potwierdzeniem zdatności do lotu, zostało wykonane przez producentów, upoważnione podmioty, instytucje lub organy nadzoru lotniczego innego państwa, zgodnie z ich przepisami w tym zakresie, a podmiot szkolący organizujący loty lub pilot wykonujący lot z pasażerem zna, rozumie i akceptuje dokumenty lub oznaczenia wystawione w innym języku.

6.4.10. Potwierdzenie zdatności do lotu w przypadku urządzenia latającego wpisanego do ewidencji statków powietrznych lub oznaczonego znakami rozpoznawczymi przydzielonymi producentowi lub podmiotowi oceniającemu wyrób lub jego projekt typu, w tym pozwolenie na wykonywanie lotów, dopuszczenie do wykonywania lotów i poświadczenie zdatności do lotu, wpisuje się w książce urządzenia latającego.

6.4.11. Poświadczenie zdatności do lotu lotni, parolotni, motoparalotni i spadochronu wpisuje się odpowiednio w karcie lotni, parolotni i sprzętu spadochronowego lub książce urządzenia latającego.

6.4.12. Wpisy mogą być wykonywane w dotychczasowych kartach sprzętu, metrykach lub książkach statków powietrznych lub innych dokumentach eksploatacyjnych urządzeń latających, jeżeli dokumenty te mogą być stosowane.

6.4.13. W przypadku urządzenia latającego wpisanego do ewidencji statków powietrznych lub urządzenia latającego oznaczonego znakami rozpoznawczymi przydzielonymi producentowi lub podmiotowi oceniającemu wyrób lub jego projekt typu, informację o dokonaniu oceny zdatności, ze wskazaniem przyjętych wymagań technicznych, oraz wydaniu pozwolenia na wykonywanie lotów, dopuszczenia do wykonywania lotów, poświadczenia zdatności do lotu lub oznaczenia zdatności podmiot oceniający przekazuje do ewidencji przed pierwszym lotem urządzenia latającego, a w przypadku kolejnej oceny zdatności do lotu - w ciągu dziesięciu dni roboczych.

Oddział 5

Kwalifikacja i zatwierdzenie typu wyrobu

6.5. Ocena techniczna i zatwierdzenie zdefiniowanych w DDP projektów typów wyrobów są prowadzone przez podmioty zatwierdzające, o których mowa w pkt 8.1:

- 1) zgodnie z ich procedurami, o których mowa w rozdziale 8;
- 2) z uwzględnieniem wymagań technicznych, co najmniej w zakresie:
 - a) wytrzymałości struktury, w tym głównych elementów nośnych, co najmniej w zakresie 150% maksymalnego obciążenia operacyjnego,
 - b) prędkości powyżej 180 km/h związanych np. z badaniami rezonansowymi lub innymi mającymi zastosowanie;
- 3) dla spadochronów - zgodnie z odpowiednimi wymaganiami technicznymi w zależności od ich przeznaczenia.

Oddział 6

Cofnięcie i zawieszenie potwierdzenia zdatności do lotu

6.6. Jeżeli urządzenie latające, podzespół lub część składowa nie spełniają wymogów technicznych lub formalnych, wymaganych przy poświadczeniu zdatności do lotu, wydaniu dopuszczenia do wykonywania lotów lub pozwolenia na wykonywanie lotów, poświadczenie zdatności do lotu, dopuszczenie do wykonywania lotów lub pozwolenie na wykonywanie lotów mogą być unieważnione, cofnięte albo zawieszono przez podmiot nadzorujący lub osoby dokonujące oceny technicznej.

6.6.1. Cofnięcia i zawieszenia, o których mowa w pkt 6.6, dokonuje się przez adnotację w dokumencie zdatności w stosunku do egzemplarza urządzenia latającego.

6.6.2. Podmiot nadzorujący może w uzasadnionych przypadkach wprowadzić ograniczenia albo zakaz używania danego typu urządzenia latającego.

6.6.3. Informację o ograniczeniach albo zakazie używania danego typu urządzenia latającego podmiot nadzorujący publikuje co najmniej na swojej stronie internetowej.

Rozdział 7

Podmioty oceniające zdatność do lotu

7.1. Pozwolenie na wykonywanie lotów albo dopuszczenie do wykonywania lotów wydają, a zdatność do lotu poświadczają:

- 1) właściciel zatwierdzenia projektu typu wyrobu;
- 2) producent;
- 3) podmioty i osoby upoważnione przez producenta lub jego przedstawiciela;
- 4) podmiot wyspecjalizowany w ocenie zdatności do lotu danych urządzeń latających w zakresie niezastrzeżonym przez producenta lub właściciela zatwierdzenia projektu typu wyrobu tylko dla podmiotów przez nich upoważnionych;
- 5) podmiot zatwierdzający, o którym mowa w pkt 8.1;
- 6) mechanik:
 - a) w zakresie statków powietrznych określonych w świadectwie kwalifikacji lub licencji zgodnie z wpisem dotyczącym obsługi tych statków, także gdy kwalifikacje lub uprawnienia dotyczą statków powietrznych o większej masie,
 - b) z uprawnieniami dotyczącymi innych statków powietrznych w zakresie, w którym odbył szkolenia dotyczące urządzeń latających.

7.1.1. Zdątność do lotu może poświadczyć także użytkownik w zakresie niezastrzeżonym przez producenta wyłącznie dla wykwalifikowanych osób lub określonych podmiotów.

7.2. Podmioty lub osoby oceniające zdątność do lotu urządzeń latających w zakresie wymagającym wydania pozwolenia na wykonywanie lotów, dopuszczenia do wykonywania lotów, oznaczenia zdątności lub poświadczenia zdątności do lotu są obowiązane odpowiednio do:

- 1) prowadzenia i przechowywania ewidencji wykonanych czynności oceny zdątności do lotu, w tym wydanych dokumentów;
- 2) przechowywania dokumentów źródłowych będących podstawą wydania pozwolenia na wykonywanie lotów, dopuszczenia do wykonywania lotów, oznaczenia zdątności lub poświadczenia zdątności do lotu;
- 3) używania do poświadczeń pieczęci, która zawiera co najmniej imię i nazwisko osoby poświadczającej zdątność do lotu oraz nazwę i adres podmiotu, w ramach którego czynności oceny zdątności do lotu są wykonywane.

7.3. Podmioty lub osoby oceniające zdątność do lotu urządzeń latających, w przypadku zaprzestania działalności, przechowują ewidencję, o której mowa w pkt 7.2 ppkt 1, przez okres 3 lat od dnia dokonania ostatniego wpisu w dokumentacji urządzenia latającego, natomiast dokumentację, o której mowa w pkt 7.2 ppkt 2, przekazują właścicielowi lub użytkownikowi urządzenia latającego.

7.4. Podmiot wyspecjalizowany w ocenie zdątności do lotu danych urządzeń latających, o którym mowa w pkt 7.1 ppkt 4, posiada:

- 1) wymagania techniczne dla ocenianych podkategorii urządzeń latających i zapewnia ich dostępność,

- 2) procedury opisujące sposoby przeprowadzania oceny urządzeń latających oraz organizację podmiotu,
- 3) określone wymagania wobec personelu,
- 4) wzory niezbędnych dokumentów potwierdzających ocenę urządzenia latającego,
- 5) wzory dokumentów do bieżącej eksploatacji urządzenia latającego lub korzysta z wzorów opracowanych przez producentów

- oraz zgłasza podmiotowi nadzorującemu aktualny zakres działalności w zakresie urządzeń latających.

7.5. Podmiot wyspecjalizowany w ocenie zdadności do lotu urządzeń latających posiada i aktualizuje akceptowalne metody spełnienia wymagań technicznych.

Rozdział 8

Podmioty wykonujące ocenę techniczną projektu typu

8.1. Ocena techniczna projektów typów wyrobów i zatwierdzanie tych typów mogą być prowadzone przez podmioty, zwane dalej "podmiotami zatwierdzającymi":

- 1) które posiadają:
 - a) opracowane wymagania techniczne dla ocenianych kategorii i podkategorii urządzeń latających lub ich podzespołów oraz akceptowalne metody ich spełnienia i zapewniają ich dostępność,
 - b) opracowane procedury opisujące sposoby przeprowadzania oceny projektów typów wyrobów i organizację lotów związanych z projektami,
 - c) określone wymagania wobec personelu,
 - d) opracowane wzory niezbędnych dokumentów potwierdzających ocenę projektu typu wyrobu i zatwierdzenie, w tym wzory dokumentów i zawartość informacji w dokumencie ustalającym wyrób, np. DDP,
 - e) wzory dokumentów do bieżącej eksploatacji urządzenia latającego lub korzystają z wzorów opracowanych przez producentów;

2) są wpisane do wykazu podmiotów zatwierdzających.

8.1.1. Wykaz podmiotów zatwierdzających prowadzi podmiot nadzorujący.

8.2. Zainteresowany podmiot, aby otrzymać wpis do wykazu podmiotów zatwierdzających, składa do podmiotu nadzorującego wniosek, który zawiera następujące dane:

- 1) oznaczenie podmiotu - imię i nazwisko, nazwę lub firmę w przypadku przedsiębiorcy;
- 2) siedzibę i adres albo miejsce zamieszkania;
- 3) zakres działalności, w tym kategorie i podkategorie ocenianych urządzeń latających lub ich podzespołów;
- 4) podstawowe miejsce wykonywania działalności;
- 5) oznaczenie formy prawnej prowadzonej działalności gospodarczej lub oświadczenie o sposobie prowadzenia działalności podlegającej wpisowi do wykazu podmiotów zatwierdzających - w przypadku nieprowadzenia działalności gospodarczej;
- 6) numer identyfikacji podatkowej (NIP) lub numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), a dla podmiotów z innych państw -dokument potwierdzający dane określone w pkt 1-5;
- 7) miejsce przechowywania dokumentacji;
- 8) imię i nazwisko, funkcję i numer telefonu osoby upoważnionej do podpisywania świadectw spełnienia wymagań technicznych, zatwierdzeń i innych zaświadczeń wystawianych w związku z oceną techniczną;
- 9) imię i nazwisko, funkcję i numer telefonu osoby odpowiedzialnej za zapewnienie kontroli jakości i zakres jej odpowiedzialności;
- 10) oświadczenia, że podmiot posiada opracowane:
 - a) wymagania techniczne dla ocenianych kategorii i podkategorii urządzeń latających lub ich podzespołów oraz akceptowalne metody ich spełnienia i zapewnia ich dostępność,
 - b) procedury opisujące sposoby przeprowadzania oceny projektów typów wyrobów i organizacji lotów związanych z projektem,
 - c) określone wymagania wobec personelu,
 - d) wzory niezbędnych dokumentów potwierdzających ocenę projektów typu wyrobu i jego zatwierdzenie, w tym wzory dokumentów i zawartość informacji w dokumencie ustalającym wyrób, np. DDP,
 - e) wzory dokumentów niezbędnych do bieżącej eksploatacji urządzenia latającego lub korzysta z wzorów

opracowanych przez producentów;

11) oświadczenie, że dane zawarte we wniosku są kompletne i zgodne z prawdą.

8.2.1. Do wniosku dołącza się:

1) wzory: świadectwa spełnienia wymagań technicznych, zatwierdzenia wyrobu i innych zaświadczeń wystawianych w związku z prowadzoną oceną techniczną;

2) wzory pieczęci używanych w związku z oceną techniczną;

3) w przypadku podmiotów prowadzących w składzie ponad pięcioosobowym działalność podlegającą zgłoszeniu:

a) schemat struktury organizacyjnej związanej ze zgłaszaną działalnością,

b) schemat zapewnienia jakości;

4) w przypadku kooperacji z innymi podmiotami w zakresie zgłaszanej działalności informacje dotyczące:

a) podstawowych kooperantów wykonujących badania wyrobów i ich dane zawierające:

- oznaczenie podmiotu - imię i nazwisko, nazwę lub firmę w przypadku przedsiębiorcy,

- siedzibę i adres albo miejsce zamieszkania,

- oznaczenie formy prawnej prowadzonej działalności gospodarczej lub informację o sposobie prowadzenia działalności będącej przedmiotem kooperacji - w przypadku nieprowadzenia działalności gospodarczej,

b) zakresu kooperacji,

c) sposobów kontroli zadań realizowanych przez kooperantów niewpisanych do wykazu podmiotów zatwierdzających.

8.3. Zmiana danych podanych we wniosku i w załącznikach wymaga pisemnego zgłoszenia podmiotowi nadzorującemu w terminie 30 dni od dnia zaistnienia zmiany.

8.4. W przypadku niezgłoszenia zmian, o których mowa w pkt 8.3, lub prowadzenia działalności niezgodnie z niniejszymi przepisami, podmiot nadzorujący ogranicza zakres wykonywanej przez podmiot zatwierdzający działalności w obszarze związanym z usunięciem stwierdzonych uchybień, a w przypadku nieusunięcia uchybień w terminie 30 dni od dnia ograniczenia zakresu wykonywanej działalności - skreśla podmiot z prowadzonego wykazu podmiotów zatwierdzających.

8.5. Wykreślenie podmiotu zatwierdzającego z wykazu podmiotów zatwierdzających następuje również w przypadku zgłoszenia rezygnacji z prowadzenia działalności.

8.6. Wykaz podmiotów zatwierdzających jest jawny.

8.6.1. Dokumenty stanowiące podstawę do dokonania wpisu w wykazie podmiotów zatwierdzających podlegają ochronie zgodnie z przepisami o tajemnicach prawnie chronionych.

8.6.2. Wykaz podmiotów zatwierdzających udostępnia się w siedzibie podmiotu nadzorującego.

8.7. Podmioty zatwierdzające są obowiązane do:

1) prowadzenia wykazu ocenianych wyrobów i zatwierdzonych projektów typów, w którym zamieszcza się w szczególności:

a) typ,

b) ustalenie wyrobu przez wskazanie DDP,

c) kategorię i podkategorię urządzenia latającego,

d) producenta lub właściciela zatwierdzenia projektu typu,

e) zakres wykonanej oceny i rodzaj wystawionego dokumentu,

f) podstawę zatwierdzenia (bazę certyfikacji);

2) przechowywania dokumentów źródłowych dotyczących oceny wyrobów.

8.8. W przypadku zaprzestania działalności podmiot zatwierdzający przekazuje innemu podmiotowi zatwierdzającemu:

1) wykaz, o którym mowa w pkt 8.7 ppkt 1 - niezwłocznie;

2) dokumenty źródłowe - po uzgodnieniu z producentem lub właścicielem zatwierdzenia projektu typu. W przypadku braku uzgodnienia dokumenty źródłowe są przekazywane producentowi lub właścicielowi zatwierdzenia projektu typu wyrobu.

8.9. Na uzasadniony wniosek, w szczególności w przypadku występowania konfliktu interesów, konieczności

ochrony danych projektowych lub własności intelektualnej, ocenę techniczną projektu typu wyrobu i jego zatwierdzenie przeprowadza Prezes Urzędu.

Rozdział 9

Lista typów zatwierdzonych urządzeń latających

9.1. Listę typów zatwierdzonych urządzeń latających prowadzi podmiot nadzorujący.

9.2. Wpisu dokonuje się na pisemny wniosek złożony przez właściciela projektu typu wyrobu lub producenta, który posiada prawo do korzystania z projektu typu, w szczególności możliwość wprowadzania zmian w projekcie lub wnioskowania o takie zmiany.

9.3. Podstawą dokonania wpisu są następujące dokumenty złożone wraz z wnioskiem:

1) DDP;

2) zatwierdzenie wyrobu wydane przez podmiot zatwierdzający lub świadectwo spełnienia wymagań technicznych;

3) oświadczenie wnioskującego o posiadaniu prawa do korzystania z projektu typu wyrobu, w szczególności możliwość wprowadzania zmian w projekcie lub wnioskowania o takie zmiany;

4) oświadczenie wnioskującego o zapewnieniu ciągłej zdatności dla typu wyrobu przez wydawanie i publikację biuletynów serwisowych i biuletynów bezpieczeństwa, wprowadzaniu w projekcie niezbędnych zmian wynikających z eksploatacji, wykrytych wad projektu i zdarzeń lotniczych, w tym poddaniu zmian ocenie podmiotu zatwierdzającego w celu ich zatwierdzenia, a także publikacji informacji o zmianach i poinformowaniu o nich podmiotu nadzorującego.

9.4. Urządzenie latające zostaje skreślone z listy typów zatwierdzonych:

1) na wniosek podmiotu zatwierdzającego w przypadku cofnięcia albo zawieszenia zatwierdzenia lub świadectwa spełnienia wymagań technicznych, a także jeżeli urządzenie latające nie spełnia wymagań technicznych lub zagraża bezpieczeństwu w ruchu lotniczym;

2) na wniosek właściciela projektu typu wyrobu lub producenta, który posiada prawo do korzystania z projektu typu;

3) w przypadku skreślenia podmiotu zatwierdzającego z wykazu podmiotów zatwierdzających i nieprzyjęcia przez inny podmiot zatwierdzający dokumentów źródłowych dotyczących oceny technicznej urządzenia latającego;

4) w przypadku niewykonywania czynności, o których mowa w pkt 9.3 ppkt 4;

5) w przypadku zaprzestania działalności przez właściciela projektu typu wyrobu lub producenta, który posiada prawo do korzystania z projektu typu, w szczególności możliwość wprowadzania zmian w projekcie lub wnioskowania o takie zmiany, i nieprzejęcia tych praw i obowiązków wynikających z pkt 9.3 ppkt 4 przez inny podmiot;

6) w przypadku niespełniania przez urządzenie latające wymagań technicznych;

7) jeżeli urządzenie latające zagraża bezpieczeństwu w ruchu lotniczym.

9.5. Skreślenie z listy typów zatwierdzonych może być poprzedzone zawieszeniem projektu typu w eksploatacji i wprowadzeniem działań korygujących do projektu.

9.6. Typ urządzenia latającego zawiesza się w przypadku konieczności wprowadzenia ze względów bezpieczeństwa poważnych zmian w projekcie typu wyrobu.

9.6.1. Poważną zmianą jest zmiana niebędąca zmianą drobną.

9.6.2. Drobna zmiana jest zmiana, która nie ma znaczącego wpływu na masę, wyważenie, wytrzymałość konstrukcji, niezawodność, charakterystyki eksploatacyjne lub inne właściwości mające wpływ na zdatność wyrobu do lotu.

9.7. Na uzasadniony wniosek, w szczególności w przypadku występowania konfliktu interesów, konieczności ochrony danych projektowych lub własności intelektualnej, listę niektórych typów zatwierdzonych urządzeń latających prowadzi Prezes Urzędu.

Rozdział 10

Minimalna zawartość niektórych dokumentów i oznaczeń

10.1. DDP zawiera w szczególności:

- 1) nazwę i adres producenta;
 - 2) opis i ustalenie wyrobu, obejmujące:
 - a) nazwę lub oznaczenie określające typ wyrobu:
 - ogólny opis lub określenie wyrobu,
 - szczegółowy opis i określenie wyrobu,
 - listę części wyrobu,
 - b) standard modyfikacji - oznaczenie poszczególnych modeli, jeżeli typ jest wytwarzany w kilku standardach modyfikacji,
 - c) główny spis rysunków,
 - d) ciężar i główne wymiary;
 - 3) odniesienie do specyfikacji, w tym numer normy, wymagań technicznych i specyfikacji projektu producenta;
 - 4) nominalne osiągi wyrobu - bezpośrednio lub przez odniesienie do innych dokumentów;
 - 5) szczegóły na temat zatwierdzenia, jakie otrzymał wyrób;
 - 6) odniesienie do sprawozdania z prób kwalifikacyjnych;
 - 7) odniesienie do podręcznika użytkownika lub odpowiednio instrukcji użytkowania i obsługi;
 - 8) oświadczenie o spełnieniu mającej zastosowanie normy lub wymagań technicznych oraz o każdym odchyleniu od nich;
 - 9) oświadczenie o poziomie spełnienia mającej zastosowanie normy lub wymagań technicznych z uwagi na zdolności wyrobu do zniesienia różnych warunków otoczenia lub wykazania różnych właściwości, w tym wszelkie znane ograniczenia;
 - 10) zakres wyrobów objętych deklaracją - w przypadku gdy deklaracja dotyczy pojedynczego egzemplarza lub określonej liczby wyrobów;
 - 11) deklarację producenta dotyczącą jego ograniczonej odpowiedzialności za wyrób używany poza określonymi w deklaracji warunkami bez jego zgody oraz cel wystawienia deklaracji;
 - 12) datę i podpis upoważnionego przedstawiciela producenta;
 - 13) numer i wydanie DDP.
- 10.2.** Tabliczka znamionowa zawiera w szczególności:
- 1) informacje wymagane przez mające zastosowanie normy i wymagania techniczne, które dla wyrobu stosuje producent, oraz
 - 2) poniższe informacje:
 - a) typ, model lub nazwę wyrobu,
 - b) nazwę producenta,
 - c) numer fabryczny,
 - d) datę produkcji,
 - e) określenie wyrobu,
 - f) maksymalną masę startową (MTOM) kompletnego urządzenia latającego lub maksymalne obciążenie użytkowe w przypadku podzespołu lub części,
 - g) numer certyfikatu albo zatwierdzenia wyrobu, jeżeli uzyskano,
 - h) deklarację producenta o zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami technicznymi lub normą - w przypadku braku certyfikatu albo zatwierdzenia.
- 10.3.** Oznaczenie zgodności może być także częścią tabliczki znamionowej.
- 10.4.** Oznaczenie zgodności zawiera w szczególności informacje o:
- 1) podzespołe, w tym:
 - a) typ, model lub nazwę podzespołu,
 - b) nazwę producenta,
 - c) numer fabryczny,
 - d) określenie podzespołu,
 - e) MTOM lub obciążenie użytkowe,
 - f) numer certyfikatu albo zatwierdzenia, jeżeli wystawiono;

2) zdatości do lotów, w tym:

- a) stwierdzenie zdatości do lotów,
- b) termin ważności zdatości,
- c) poświadczenie, w tym pieczęć i podpis,
- d) nazwę podmiotu, w ramach którego stwierdza się zdatość do lotów,
- e) numer w ewidencji wykonanych czynności prowadzonej przez podmiot dokonujący oceny.

10.5. Karta lotni lub paralotni zawiera w szczególności informacje o:

1) wyrobie, w tym:

- a) typ, model lub nazwę,
- b) nazwę producenta,
- c) numer fabryczny,
- d) datę produkcji,
- e) klasę lub przeznaczenie,
- f) MTOM,
- g) numer certyfikatu albo zatwierdzenia, jeżeli wystawiono;

2) zdatości do lotów, w tym:

- a) datę poświadczenia zdatości do lotów,
- b) termin ważności zdatości,
- c) imię i nazwisko osoby dokonującej oceny i poświadczenia,
- d) nazwę podmiotu, w ramach którego dokonywana jest ocena.

10.6. Dokumentami, w których poświadczają się zdatości do lotu spadochronów, są następujące karty sprzętu spadochronowego:

1) karta zestawu spadochronowego - stanowiąca dokument poświadczenia kompletacji i ułożenia do skoku;

2) karta czaszy głównej - stanowiąca dokument montażu odpowiednio czaszy głównej lub spadochronu głównego;

3) karta spadochronu innego przeznaczenia - stanowiąca dokument poświadczenia zdatości do lotu spadochronu nieprzeznaczonego do wykonywania skoków.

10.6.1. Karta zestawu spadochronowego zawiera w szczególności informacje o:

1) czaszy zapasowej, spadochronie zapasowym lub spadochronie ratowniczym:

- a) typ, model lub nazwę i rozmiar,
- b) oznaczenie lub nazwę producenta,
- c) numer fabryczny,
- d) datę produkcji,
- e) numer certyfikatu lub innego właściwego dokumentu, z podaniem państwa wydającego,
- f) termin ważności ułożenia czaszy, imię, nazwisko i poświadczenie osoby dokonującej wpisu oraz nazwę lub identyfikator podmiotu, w ramach którego wykonano czynności;

2) systemie uprząż-pokrowiec:

- a) typ, model i rozmiar,
- b) oznaczenie lub nazwę producenta,
- c) numer fabryczny,
- d) datę produkcji,
- e) numer certyfikatu lub innego właściwego dokumentu, z podaniem państwa wydającego;

3) kompletacji zestawu:

a) zwięzły opis (np. kompletny spadochron zapasowy w pokrowcu, bez uprząży lub kompletny spadochron ratowniczy z pokrowcem i uprzążą) - jeżeli jest to kompletny, stanowiący całość spadochron zapasowy albo ratowniczy,

- b) datę wykonania kompletacji, przeglądu lub montażu,
- c) imię, nazwisko i poświadczenie osoby dokonującej wpisu,
- d) nazwę lub identyfikator podmiotu, w ramach którego wykonano czynności.

10.6.2. Karta czaszy głównej lub spadochronu głównego zawiera w szczególności informacje o:

1) czaszy głównej lub spadochronie głównym:

- a)** typ, model lub nazwę i rozmiar,
- b)** oznaczenie lub nazwę producenta,
- c)** numer fabryczny,
- d)** datę produkcji,
- e)** numer certyfikatu lub innego właściwego dokumentu, z podaniem państwa wydającego;

2) montażu czaszy głównej lub spadochronu głównego:

- a)** model uprząży-pokrowca, z którego częściami zmontowano czaszę główną,
- b)** zwięzły opis (np. kompletny spadochron główny w pokrowcu, z uprzężą) -jeżeli jest to kompletny, stanowiący całość spadochron główny,
- c)** datę wykonania kompletacji, przeglądu lub montażu,
- d)** imię, nazwisko i poświadczenie osoby dokonującej wpisu,
- e)** nazwę lub identyfikator podmiotu, w ramach którego wykonano czynności.

10.6.3. Karta spadochronu innego przeznaczenia zawiera w szczególności informacje o:

1) przeznaczeniu spadochronu lub systemu spadochronowego i ograniczeniach jego użycia oraz:

- a)** typ, model lub nazwę i rozmiar,
- b)** oznaczenie lub nazwę producenta,
- c)** numer fabryczny, a w przypadku jego braku - numer nadany przez mechanika,
- d)** datę produkcji,
- e)** numer certyfikatu lub innego właściwego dokumentu, z podaniem państwa wydającego;

2) montażu i poświadczeniu zdatowności spadochronu, w tym:

- a)** termin ważności ułożenia spadochronu,
- b)** imię, nazwisko i poświadczenie osoby dokonującej wpisu,
- c)** nazwę lub identyfikator podmiotu, w ramach którego wykonano czynności.

10.7. Wpis do karty odnotowuje się odpowiednio w ewidencji, o której mowa w pkt 5.2 ppkt 1 i pkt 7.2 ppkt 1.

Rozdział 11

Przykładowa książka urzędzenia latającego

patrz oryginał

Kancelaria **Brighton&Wood** oraz **ELYSIUM** - nowoczesna księgowość, kadry i płace stworzyły dla branży lotniczej system skutecznej obsługi prawnej, księgowej oraz w zakresie optymalizacji kosztów.

Obsługa odbywa się w biurach w Warszawie, Krakowie, Opolu oraz na Lotnisku Radziejewie (ICAO: EPRD), a także w siedzibach klientów w całej Polsce. Nasi prawnicy i konsultanci dolatują na narady samolotami. Naszych klientów zapraszamy też na nasze pięć lądowisk!

Nasi klienci najbardziej cenią następujące usługi dedykowane dla branży lotniczej:

- Rejestracja lądowisk i lotnisk – opracowywanie kompleksowej dokumentacji, także kartograficznej, reprezentowanie przed samorządem terytorialnym, PAŻP i ULC. Pełna asysta prawna i administracyjna oraz logistyczna; doradztwo w zakresie utrzymania lądowisk w należytej kondycji, w zakresie sprzętu, hangarów etc. Analiza rentowności i wykonalności procesu inwestycyjnego.
- Optymalizacja kosztów związanych z działalnością lotniczą
- Stała obsługa prawna, księgowość oraz kadrowo-płacowa firm z branży lotniczej
- Obsługa w postępowaniach kontrolnych ZUS, Administracja Celno-Skarbowa, PIP, ULC, instytucje zagraniczne etc.
- Tworzenie dokumentów operacyjnych dla branży lotniczej
- Dochodzenie należności od kontrahentów polskich i zagranicznych
- Tworzenie dokumentów handlowych i korporacyjnych dla branży lotniczej
- Tworzenie business-planów dla branży lotniczej
- Dyskusje i spory sądowe z ubezpieczycielami w kontekście zdarzeń i wypadków lotniczych
- Współpracujący z nami prawnicy procesowi (radcowie prawni i adwokaci) reprezentują osoby i instytucje w sporach cywilnych i administracyjnych (skarbowych) oraz w sprawach karnych

Obsługa w języku polskim, angielskim, niemieckim i francuskim w biurach w Warszawie, Krakowie, Opolu oraz na lotnisku, Radziejewie (ICAO: EPRD).

Kontakt: www.aircamp.pl/AviationLaw